

Mål: Att få grundläggande kunskap om FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna (MR) och FN:s barnkonvention (BK). Att få kunskap om rättigheternas innebörd och för vem de gäller.

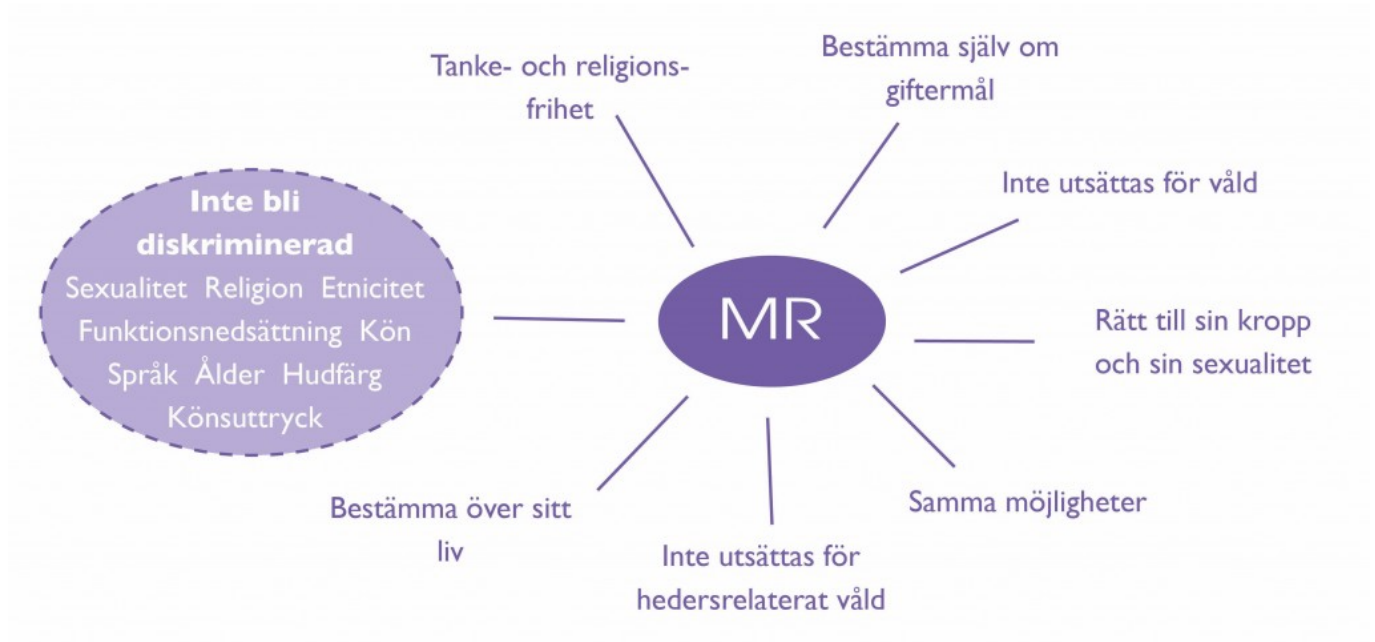
Instruktion:

Del 1: Fråga eleverna vad de vet om de mänskliga rättigheterna. Låt eleverna associera fritt kring ordet.

Del 2: Ge en inledande definition av de mänskliga rättigheterna utifrån följande: De mänskliga rättigheterna är en samling internationella regler som de flesta länder i världen har skrivit under och därför måste jobba för - alltså inget unikt för Sverige. Reglerna slår fast att alla människor föds fria med lika värde och lika rättigheter.

*Rita upp modellen innan
lektionen eller projicera upp
den.*

Del 3: Gör en modell utifrån några av de rättigheter som ingår i de mänskliga rättigheterna (MR). Se bild nedan.

Gå igenom och förklara alla rättigheter. Exempelvis:

Tanke- och religionsfrihet: Du har rätt till din egen åsikt. Du har rätt att inte tillhöra en religion eller tillhöra vilken religion du vill.

Bestämna själv om giftermål: Du har rätt att bestämma själv om du vill gifta dig och med vem.

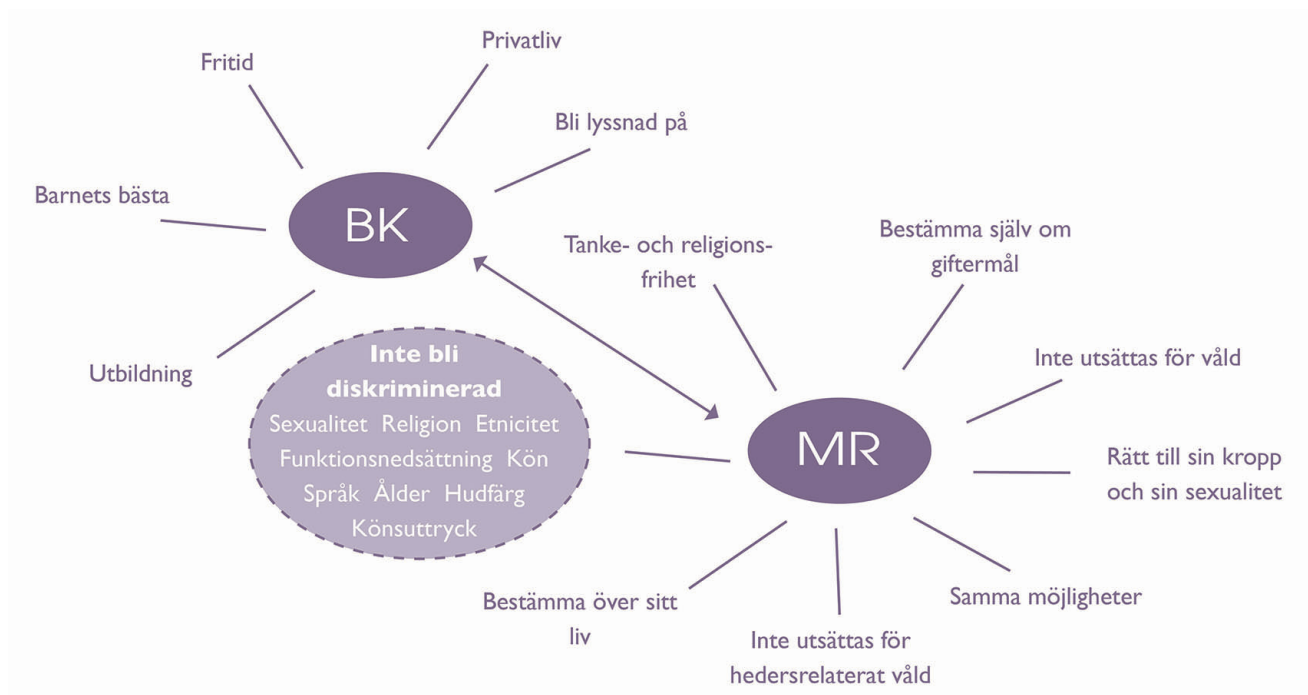
Rätt till sin kropp och sin sexualitet: Du har exempelvis rätt att säga ja eller nej till sex och rätt att bestämma om du ska donera ett organ till en sjuk familjemedlem eller vän.

Inte bli diskriminerad/dåligt behandlad: Du har rätt att inte bli diskriminerad/dåligt behandlad på grund av din sexualitet, religion, etnicitet, funktionsförmåga, kön, ålder och

könsuttryck (svensk lagstiftning förstärker de mänskliga rättigheterna i det här fallet genom att inkludera könsuttryck).

Förklara att det finns speciella konventioner för att stärka skyddet för vissa grupper och att en av de grupperna är barn och unga. De allmänna mänskliga rättigheterna gäller hela livet och för alla mellan 0 och 18 år gäller dessutom barnkonventionen.

Del 4: Komplettera modellen på tavlan med barnkonventionen (BK). Du som pedagog kan nämna att det finns många artiklar i barnkonventionen (54 stycken) och att ni nu ska ta upp några som är viktiga att känna till och återkommer i övningar i det här temat.

Förklara alla rättigheter i barnkonventionen på samma sätt som med de mänskliga rättigheterna.

Exempelvis:

Barnets bästa: Barnets bästa ska alltid komma i första hand när något beslut som rör barnet tas. Det gäller både myndigheter och familjer.

Fritid: Alla barn och unga har rätt till vila, lek och kultur. Det kan handla om att träffa kompisar, göra läxor, ha tid till fritid hemma och inte bara behöva hjälpa till.

Privatliv: Alla barn och unga har rätt till privatliv. Det kan handla om att ha rätt att vara för sig själv ibland eller att föräldrar inte får läsa barnets sms, mejl eller dagbok.

Bli lyssnad på: Alla barn och unga har rätt att bli hörda och få sina åsikter beaktade.

Utbildning: Alla barn och unga har rätt till utbildning och bra sexualupplysning.

Vi behöver också förhålla oss till de mänskliga rättigheterna som en västerländsk historisk konstruktion som bygger på en mångfald av ideologiska strömningar, religiösa traditioner, politiska riktlinjer och juridiska argument.

Att tänka på:

Se till att introduktionen om de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen inte blir för utdragen och tråkig. Modellen kan även användas under andra övningar.